

SOU 2026:35

Remissvar av delbetänkandet *En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier* (SOU 2026:35)

LSU – Landsrådet för Sveriges barn- och ungdomsorganisationer samlar Sveriges nationella barn- och ungdomsorganisationer och företräder över 600 000 unga. LSU välkomnar utredningens ambition att stärka barns hälsa, säkerhet och trygghet i digitala miljöer. Samtidigt vill LSU framhålla att sociala medier i dag utgör en central arena för ungas organisering, demokratiska deltagande, informationsinhämtning och föreningsengagemang.

LSU tackar för möjligheten att kommentera utredningens delbetänkande och i nedanstående text kommenterar LSU utvalda delar av utredningen.

Barn och ungas rätt till information, yttrandefrihet och organisering

LSU delar utredningens uppfattning att barns hälsa och trygghet är viktiga samhällsintressen. Samtidigt konstaterar utredningen själv att en lagstadgad åldersgräns innebär en inskränkning i barns yttrande- och informationsfrihet samt att sociala medier används i mycket hög utsträckning av ungdomar för organisering, åsiktsutbyte, informationssökande och kommunikation.

Utredningen beskriver även hur sociala medier ger barn möjlighet att ta del av kunskap och åsikter, utveckla sina intressen, uttrycka sig kreativt och göra sina röster hörda. Politiska ungdomsförbund och andra barn- och ungdomsorganisationer är i hög grad verksamma på sociala medier och utredningens kontakter med barn- och ungdomsrörelsen visar att dessa plattformar i dag är den viktigaste vägen för många organisationer att nå nya medlemmar och kommunicera med befintliga.

LSU anser därför att konsekvenserna för barns och ungas demokratiska deltagande riskerar att underskattas. Frågan handlar inte enbart om barns möjlighet att konsumera information, utan

även om deras möjlighet att aktivt publicera, kommentera och dela innehåll, hitta gemenskaper, bilda opinion och delta i offentliga samtal.

Avgränsning av lagens tillämpningsområde och civilsamhällets förutsättningar

LSU välkomnar att lagen föreslås begränsas till vissa onlineplattformar och att rena kommunikationsverktyg såsom e-post och privata meddelandetjänster undantas. Detta är viktigt för att säkerställa att barn och unga fortsatt kan kommunicera med familj, vänner och föreningar.

LSU välkomnar även utredningens bedömning att plattformar som tillhandahålls av föreningar, trossamfund, ungdomsförbund och andra organisationer med särskilt demokratiskt skyddsvärde bör falla utanför lagens tillämpningsområde. Det är avgörande för att unga ska kunna fortsätta organisera sig och delta i demokratin.

Samtidigt saknas en tillräcklig konsekvensanalys av hur barn- och ungdomsorganisationers verksamhet påverkas. Även om organisationernas egna plattformar undantas sker majoriteten av medlemsrekrytering, opinionsbildning och kommunikation i dag på de breda sociala medieplattformarna. Undantaget löser därför endast en begränsad del av problematiken. LSU efterfrågar därför en fördjupad analys av hur ungas möjligheter att organisera sig, rekrytera medlemmar och delta i civilsamhället påverkas av reformen.

Särskilt utsatta grupper

Utredningen konstaterar att sociala medier kan vara särskilt betydelsefulla för barn med funktionsnedsättningar, barn som tillhör minoritetsgrupper och barn som av andra skäl har begränsade möjligheter att nå fysiska mötesplatser.

En generell åldersgräns kan därför få olika konsekvenser för olika grupper av barn. För ett barn med god tillgång till fritidsaktiviteter och sociala sammanhang kan digitala gemenskaper

vara lättare att ersätta än för ett barn som bor geografiskt isolerat, har en funktionsnedsättning eller söker en gemenskap som inte finns i den egna närmiljön.

LSU anser att konsekvenserna för dessa grupper behöver analyseras tydligare, liksom vilka alternativa mötesplatser som faktiskt kommer att finnas tillgängliga om förslaget genomförs.

Barns egna åsikter och risken för kringgående

Barn- och ungdomsrörelsen lyfter själva fram flera problem med en åldersgräns. Framför allt finns en oro för att regleringen blir lätt att kringgå och att barn i stället flyttar sin digitala närvaro till andra och potentiellt mindre reglerade plattformar.

LSU delar denna oro. Om åldersgränsen medför att barn flyttar från större plattformar med mer omfattande moderering och tillsyn till mindre reglerade miljöer finns en risk att delar av den avsedda skyddseffekten motverkas.

Sociala medier, skärmtid och proportionalitet

Utredningen beskriver flera risker med omfattande användning, bland annat sämre sömn, mindre fysisk aktivitet, minskat fysiskt umgänge och koncentrationssvårigheter.

LSU anser samtidigt att det behöver göras en tydligare åtskillnad mellan vilka skadeverkningar som är specifikt kopplade till sociala medier, vilka som är kopplade till särskilda plattformsfunktioner och vilka som snarare följer av omfattande skärmanvändning generellt.

En åldersgräns behöver inte innebära att barns totala skärmtid minskar. Användningen kan i stället förflyttas till datorspel, videoplattformar eller andra digitala miljöer. Det behöver därför analyseras i vilken utsträckning de eftersträvade effekterna faktiskt uppnås vid en sådan förflyttning.

LSU menar att dessa aspekter behöver ges större vikt i proportionalitetsbedömningen.

Behov av kompletterande åtgärder

LSU delar utredningens bedömning att en åldersgräns inte ensam kan lösa de problem som identifierats. Utredningen framhåller själv behovet av utbildningsinsatser, stöd till föräldrar och andra vuxna samt utveckling av alternativa plattformar.

LSU vill särskilt understryka vikten av investeringar i:

- medie- och informationskunnighet
- digital kompetens
- stärkt konsumentskydd för barn online
- effektiv tillsyn av plattformarnas utformning

LSU anser att dessa insatser bör prioriteras oavsett om en åldersgräns införs eller inte.

Sammanfattande ställningstagande

LSU delar utredningens ambition att stärka barns skydd i digitala miljöer och bedömer att flera av de problem som identifieras är allvarliga.

Samtidigt anser LSU att utredningen inte fullt ut redovisar konsekvenserna för barns och ungas yttrande- och informationsfrihet, demokratiska deltagande och föreningsengagemang. LSU menar också att utredningen behöver göra en tydligare åtskillnad mellan att identifiera risker med sociala medier och att visa att en generell åldersgräns är en effektiv och proportionerlig lösning på dessa risker.

LSU:

- delar ambitionen att stärka barns hälsa, säkerhet och trygghet i digitala miljöer;
- delar bedömningen att dagens sociala medieplattformar innebär risker för barn;
- framhåller sociala mediers betydelse för barns informationsinhämtning; yttrandefrihet, organisering och demokratiska deltagande;
- välkomnar undantagen för e-post- och meddelandetjänster;

- delar bedömningen att civilsamhällets egna plattformar bör undantas från lagens tillämpningsområde;
- anser att konsekvenserna för barn som är särskilt beroende av digitala gemenskaper behöver analyseras ytterligare;
- ser en tydlig risk för kringgående och för att barn söker sig till mindre reglerade digitala miljöer;
- efterfrågar en fördjupad konsekvensanalys av reformens effekter för barn- och ungdomsorganisationer, särskilt avseende organisering, kommunikation och medlemsrekrytering;
- anser att kompletterande insatser för digital kompetens, medie- och informationskunnighet samt stärkt plattformsansvar är nödvändiga oavsett om en åldersgräns införs.

Barns rättigheter måste värnas. Lagstiftning och politiska åtgärder bör därför utformas så att de stärker barns skydd utan att i onödan begränsa deras möjligheter till information, delaktighet och inflytande. LSU efterlyser därför ett helhetsperspektiv där barns trygghet, hälsa och rättigheter ges lika stor tyngd i det fortsatta arbetet.